

Kayacan, İ., & Öztabak, M. Ü. (2024). Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 5(2), 83-97.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

e-ISSN: 2757-5284

Geliş/Received: 20.11.2023 Kabul/Accepted: 28.04.2024

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile Okul Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

İrem KAYACAN²

Muhammet Ü. ÖZTABAK³

Özet

Alan yazın incelendiğinde lisans düzeyinde sınırlı çalışmaya konu olduğu görülen okul tükenmişliği öğrencilerin okul ve okul aktivitelerine karşı ilgilerini kaybetmelerine, akademik başarılarında düşüşe ve hedeflerine ulaşmaları noktasında zorluk yaşamalarına neden olabilecek ciddi bir problem olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin akademik işlevsellikleri açısından okul tükenmişliğine etki eden faktörlerin incelenmesi önemlidir. Akademik mükemmeliyetçilik de okul tükenmişliğine etki eden kişisel faktörlerden biridir. Akademik mükemmeliyetçilik, bireyin kendisi için zor akademik hedefler belirlemesi ve gerçekçi olmayan bir akademik başarı beklemesidir ve bu gerçekçi olmayan beklentilerin bireyin akademik hayatında yaşadığı zorlukların artmasına neden olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini kolay örnekleme yöntemiyle 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde İstanbul ilindeki bir vakıf üniversitesi ile Düzce ilindeki bir devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler arasından seçilen 57'si erkek, 119'u kadın toplam 176 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Maslach Tükenmişlik Envanteri- Öğrenci Formu, Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı çalışmada, verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi, ANOVA ve Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir. Ancak literatür incelendiğinde yapılan çalışmalar mükemmeliyetçilik ile okul tükenmişliği arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Bu nedenle bu iki değişkenin farklı örneklem grupları üzerinde yeniden çalışılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul tükenmişliği; akademik mükemmeliyetçilik; üniversite öğrencileri

¹ Bu çalışma FSMVÜ 4. Eğitim Araştırmaları Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, iremkycn@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3312-4360

³ Doç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, muoztabak@fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4923-2163

Examining The Relationship Between University Academic Perfectionism Levels and School Burnout Levels

Abstract

When the literature is examined, school burnout, which has been the subject of limited studies at the undergraduate level, is considered a serious problem that may cause students to lose interest in school and school activities, decrease their academic success, and have difficulties in achieving their goals. Therefore, it is important to examine the factors affecting school burnout in terms of students' academic functionality. Academic perfectionism is also one of the personal factors affecting school burnout. Academic perfectionism is when an individual sets difficult academic goals for himself and expects unrealistic academic success, and it is thought that these unrealistic expectations may increase the difficulties experienced by the individual in his academic life. The aim of this study is to examine the relationship between university students' academic perfectionism levels and school burnout levels. The sample of the research consists of a total of 176 students, 57 of whom are male and 119 of whom are female, selected from among the students studying at a foundation university in Istanbul and a state university in Düzce in the fall semester of the 2022-2023 academic year, using the easy sampling method. Maslach Burnout Inventory-Student Form, Academic Perfectionism Scale and Personal Information Form were used to collect data. In the study where the relational scanning model was used, independent sample t-test, ANOVA and Pearson correlation analysis were applied to analyze the data. In line with the findings, it is seen that there is no significant relationship between the variables. However, when the literature is examined, studies show that there is a relationship between perfectionism and school burnout. Therefore, it may be recommended to re-study these two variables on different sample groups.

Keywords: School burnout; academic perfectionism; university students

1. GİRİŞ

Son yıllarda psikoloji ile ilişkili alanlarda sıklıkla ele alınan tükenmişlik kavramı “enerjinin, gücün ve kaynakların aşırı zorlanmasına bağlı olarak bireyin başarısız olması, yıpranması ve bitkin düşmesi” olarak tanımlanmaktadır (Freudenberg, 1974, s. 159). Tükenmişlik, 'insan işi' yapan bireylerde sıklıkla ortaya çıkan, insanlara ve yaşama ilişkin olaylara, yapılan işe yönelik olumsuz tavırları içeren ve yorgunluk, halsizlik, umutsuzluk, çaresizlik ile kendini gösteren bir sendromdur. Tükenmişlik sendromunun önemli bir yönü duygusal tükenme hissini artırmıştır. Duygusal kaynakları tükendikçe çalışanlar artık kendilerini işe veremediklerini hissetmektedirler (Maslach ve Jackson, 1981).

Tükenmişlik kavramı çoğunlukla iş hayatı ile ilişkilendirilse de yalnızca çalışanlarda görülen bir durum değildir. Yapılan çalışmalar tükenmişliğin eğitim alanında da karşılaşılabilen bir kavram olduğunu göstermektedir (Bilge, Tuzgöl Dost ve Çetin, 2014; Boyacı ve Özhan, 2018; Çapri ve Yedigöz Sönmez, 2013; Yeni Palabıyık, 2014).

Okul, yaşamın büyük bir kısmını oluşturan bir süreçtir ve öğrenciler okul yaşamları boyunca olumlu-olumsuz birçok durumla karşı karşıya gelmektedirler. Öğrencilerin kendilerine yönelik beklentileri ile öğretmen, ebeveyn ve akranlarının beklentileri arasında uyumsuzlukların yaşanması (Schaufeli vd., 2002; akt. Demir, 2015) öğrencilerin okul çalışmalarına yönelik ilgi ve alakalarının azalmasına neden olabilmektedir. Okul ortamı ve eğitim-öğretim sürecinde karşılaşılan ders yükü, stresi ve düşük motivasyon gibi psikolojik faktörler öğrencilerin duygusal açıdan tükenmelerine yol açmaktadır (Yang ve Farn, 2005). Okul tükenmişliği kısaca eğitim süreçlerinin aşırı taleplerinin öğrencilerde yarattığı olumsuz psikolojik ve bedensel sonuçlar olarak ifade edilebilir (Aypay, 2011).

Eğitimin her aşaması öğrenciler için oldukça zorlu ve talepkârdır. Her eğitim düzeyindeki öğrenciler bir üst eğitim düzeyinde daha kaliteli eğitim alabilmenin bir şartı olarak not ortalaması ve sınav baskısı ile yüzleşmektedir (Aypay, 2011). Dolayısıyla eğitimin her aşamasında çeşitli zorluklarla karşılaşıldığından okul tükenmişliği de her kademedede ortaya çıkabilir. Bu nedenle, tükenmişliğe neden olan kaynakların ve psikolojik açıdan etkilerinin anlaşılması hem öğrenci sağlığı hem de eğitim sisteminin işlevselliği açısından oldukça önemlidir (Grayson ve Alvarez, 2008). Literatür incelendiğinde okul tükenmişliğinin tükenme, duyarsızlaşma (okula ilgi kaybı) ve yetkinlik (okula ilişkin düşük yetkinlik hissi) olmak üzere üç boyuttan oluştuğu ifade edilmektedir (Çapri vd., 2011).

Ulusal literatür incelendiğinde okul tükenmişliğinin çevresel ve kişisel birçok faktörle ilişkisinin incelendiği görülmüştür. Öznel iyi oluş (Aypay ve Eryılmaz, 2011), stres ve mükemmeliyetçilik (Çam, Deniz ve Kurnaz,

2014), çalışma bağlılığı, yılmazlık ve öz düzenleme (Güçlü, 2022), psikolojik sağlamlık (Boyacı ve Özhan, 2021), psikolojik uyumsuzluk (Seçer, 2015) ele alınan değişkenlerden bazılarıdır.

Akademik mükemmeliyetçilik de okul tükenmişliğine etki eden kişisel faktörlerden biridir. Akademik mükemmeliyetçilik, bireyin kendisi için zor akademik hedefler belirlemesi ve gerçekçi olmayan bir akademik başarı bekleme olarak tanımlanmakta (Odacı, Kalkan ve Çıkrıkçı, 2017) ve bu gerçekçi olmayan beklentilerin bireyin akademik hayatında yaşadığı zorlukların artmasına neden olabileceği düşünülmektedir. Farber (2000) tükenmişliğe yatkın kişilerin diğer bireylere göre daha dürtüsel davranışlarda bulduklarını ve gerek kendileri gerekse aile ve iş yaşamlarında mükemmeliyetçi bir bakış açısına sahip olduklarını ifade etmektedir. Bazı Adlerian araştırmacılara göre mükemmeliyetçilik faydalıdır ve sağlık göstergesidir (Lazarsfeld, 1991). Ancak bazı çalışmacılar için aksine sağlıksızdır. Normal/ sağlıklı mükemmeliyetçilikte kişi, kendisi için gerçekçi standartlar belirlerler, özenli çalışmaktan zevk alır ve bazı durumlarda bireysel sınırlarını kabul eder. Sağlıksız mükemmeliyetçilikte ise kişi kendinden ulaşamayacağı düzeyde bir performans talep eder, çabalarını yetersiz görür, küçümser ve standartlarını gevşetemez (Hamachek, 1978). Bu noktada görev ve sorumlulukların yoğun, başarı ve rekabetin ön planda olduğu okul ortamında tükenmişliğin ortaya çıkması olasıdır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde Limburg ve arkadaşları (2017) akademik mükemmeliyetçi öğrencilerin yüksek standartlar belirleyerek en iyi sonucu elde etme çabalarını tükenmişlikle ilişkilendirmişlerdir. Benzer şekilde Cengiz'in (2022) üniversite öğrencilerinde akademik mükemmeliyetçilik, helikopter ebeveyn tutum algıları ile okul tükenmişliği arasındaki ilişkide akademik öz-yeterlik, azim ve akademik yılmazlığın aracılık etkisini incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmanın sonucunda okul tükenmişliği ile akademik mükemmeliyetçilik arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Alan yazın incelendiğinde üniversite öğrencilerinde görülen okul tükenmişliği ile akademik mükemmeliyetçilik değişkenlerini bir arada inceleyen sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Öğrencilerin okul ve okul aktivitelerine karşı ilgilerini kaybetmelerine, akademik başarılarında düşüşe ve hedeflerine ulaşmaları noktasında zorluk yaşamalarına neden olabilecek ciddi bir problem olarak kabul edilen okul tükenmişliğine etki eden faktörlerin incelenmesi öğrencilerin akademik işlevsellikleri açısından önem teşkil etmektedir. Bu noktada yapılan bu çalışma literatüre katkı sağlayacaktır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik ve okul tükenmişlik düzeyleri nasıldır?
2. Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyleri demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, okudukları üniversitenin türü, sınıf düzeyi, çalışma durumu) göre farklılaşmakta mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
4. Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri okul tükenmişlik düzeylerini yordamakta mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2015, s. 77-81).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 57'si erkek, 119'u kadın 176 öğrenci oluşturmaktadır. Tablo 1'de katılımcılara ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir.

Örneklem seçiminde kolayda örnekleme metodu kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi, tesadüfi olmayan örnekleme türleri içerisinde en yaygın kullanılan yöntemlerden birisidir. Bu yöntemde, örnek kapsamına bilgi ve verilerin en kolay toplanabileceği bireylerin alınması amaçlanmaktadır (Kurtuluş, 2006; akt. Aytekin ve Ay, 2015, s. 146).

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	n	%	
Cinsiyet	Kadın	119	67.6
	Erkek	57	32.4
Yaş	18-20 yaş	89	50.6
	21-23 yaş	54	30.7
	24-26 yaş	22	12.5
	27 yaş üstü	11	6.3
Üniversite türü	Vakıf	110	62.5
	Devlet	66	37.5
Sınıf düzeyi	Hazırlık	21	11.9
	1. sınıf	59	33.5
	2. sınıf	31	17.6
	3. sınıf	17	9.7
	4. sınıf	24	13.6
	Yüksek Lisans	24	13.6
Çalışma durumu	Evet	37	21.0
	Hayır	139	79.0

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %67.6'sının kadın, %32.4'ünün erkek olduğu görülmektedir. Ayrıca katılımcıların %50.6'sı 18-20 yaşlarında, %30.7'si 21-23 yaşlarında, %12.5'i 24-26 yaşlarında, %6.3'ü ise 27 yaş ve üzerindedir. Katılımcıların okudukları üniversite türü incelendiğinde ise %62.5'inin vakıf, %37.5'inin devlet üniversitesinde okuduğu görülmektedir. Katılımcıların %11.9'u hazırlık, 33.5'i 1. sınıf, %17.6'sı 2. sınıf, %9.7'si 3. sınıf, %13.6'sı 4. sınıf, %13.6'sı yüksek lisans kademesinde eğitim görmektedir. Son olarak katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde %21'inin bir işte çalıştığı, %79'unun bir işte çalışmadığı görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Maslach Tükenmişlik Envanteri- Öğrenci Formu ve Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, okudukları üniversitenin türü, sınıf düzeyi ve çalışma durumuna ilişkin bilgileri alınmıştır.

2.3.2. Maslach Tükenmişlik Envanteri – Öğrenci Formu (MTE-ÖF)

Verilerin toplanmasında Schaufeli ve diğerleri (2002) tarafından Maslach Tükenmişlik Ölçeği Genel Formu baz alınarak öğrenciler üzerinde kullanılmak üzere geliştirilmiş ve Çapri, Gündüz ve Gökçakan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu kullanılmıştır. Ölçek 5'li Likert tipi bir ölçek olup 16 madde ve üç alt ölçekten oluşmaktadır. Bu alt ölçeklerden tükenme alt ölçeği 5 maddeden, duyarsızlaşma alt ölçeği 5 maddeden ve yetkinlik alt ölçeği de toplam 6 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen veriler değerlendirilirken tükenme ve duyarsızlaşma boyutunda yer alan maddeler normal puanlanmakta yetkinlik boyutundaki maddeler ise ters puanlanmaktadır. MTE-ÖF'nin güvenilirliğini temsil eden Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları ise tükenme alt boyutu için .76, duyarsızlaşma alt boyutu için .82 ve yetkinlik alt boyutu için ise .61 olarak bulunmuştur.

2.3.3. Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği (AMÖ)

Araştırmada kullanılan bir diğer ölçek ise Odacı ve diğerleri (2017) tarafından geliştirilen kendinden şüphe, karşılaştırma ve idealleştirme olmak üzere 3 alt boyut 13 maddeden oluşan Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeği'dir. Ölçme aracında ters puanlanan herhangi bir madde bulunmamaktadır. Ölçme aracından en düşük 13 en yüksek 65 puan alınabilmektedir. Yüksek düzeyde alınan puanlar bireyin akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin yüksek olduğunu işaret etmektedir. Ölçeğin güvenirlik düzeyine dair Cronbach Alpha katsayısı ise alt ölçekler için .57 ile .78 arasında değişirken ölçeğin tamamı için .82 olarak bulunmuştur

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırma için İstanbul'daki bir Vakıf Üniversitesi ve Düzce'deki bir Devlet üniversitesinde ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim gören 176 öğrenciden Google Form üzerinden anket yöntemiyle veri toplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada öncelikle verilerin dağılımı incelenmiştir. Çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test edebilmek amacıyla Kolmogorov Smirnov testi uygulanmış ve yapılan test sonuçlarına göre verilerin normal dağılım (.200; $P>.05$) gösterdiği görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyinin cinsiyet, yaş, okudukları üniversitenin türü, sınıf düzeyi ve çalışma durumuna göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için bağımsız örneklem t- testi ve ANOVA, iki değişken arasındaki ilişkiyi ve korelasyonu bulmak için ise Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır.

2.6. Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

2.6.1. Etik kurul izni

Etik kurul izni gerektiren araştırmalarda, izinle ilgili bilgilere (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde, olgu sunumlarında, bilgilendirilmiş gönüllü olur/onam formunun imzalatıldığına dair bilgiye yer verilmelidir.

Kurul adı = Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Karar tarihi = 13.09.2023

Belge sayı numarası = 27/18

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına yer verilmiştir.

1. Üniversite Öğrencilerinin Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Üniversite Öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeylerine yönelik bulgulara Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri

Ölçekler	Değişkenler	n	\bar{X}	Ss
	Tükenme	176	2.4901	.77153
MTE-ÖF	Duyarsızlaşma	176	2.9460	.93804
	Yetkinlik	176	2.6065	103.975
AMÖ	Kendinden şüphe	176	2.8220	.95678

Karşılaştırma	176	2.1875	.92832
İdealleştirme	176	3.6989	.91247

Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin tükenme alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X}=2.49$; duyarsızlaşma alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X}=2.94$; yetkinlik alt boyutundan aldıkları puanların ortalaması $\bar{X}=2.6065$ olduğu görülmüştür. Buna göre öğrencilerin tükenmişlik seviyelerinin düşük; duyarsızlık boyutlarının, yetkinlik durumlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Akademik mükemmeliyetçilik alt boyutlarına bakıldığında öğrencilerin karşılaştırma alt boyutunda ($\bar{X}=2.18$) düşük, kendinden şüphe alt boyutundan ($\bar{X}=2.82$) orta, idealleştirme alt boyutunda ($\bar{X}=3.69$) ise yüksek puan aldıkları görülmektedir.

2. Üniversite Öğrencilerinin Demografik Değişkenlere Göre Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

a. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Okul Tükenmişlik Ölçeği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeğine İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Değişkenler	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p
MTE-ÖF	Tükenme	Kadın	119	2.9097	.87620	-7.742	.459
		Erkek	57	3.0219	105.990		
	Duyarsızlaşma	Kadın	119	2.4622	.97514	-2.709	.007
		Erkek	57	2.9079	111.266		
	Yetkinlik	Kadın	119	2.4622	.80164	-.691	.490
		Erkek	57	2.5482	.70780		
AMÖ	Kendinden şüphe	Kadın	119	2.9860	.85796	3.383	.001
		Erkek	57	2.4795	.96928		
	Karşılaştırma	Kadın	119	2.3067	.93920	2.498	.013
		Erkek	57	1.9386	.90855		
	İdealleştirme	Kadın	119	3.8291	.94299	2.789	.006
		Erkek	57	3.4269	.85210		

Tablo 2 incelendiğinde, kadın ve erkek öğrencilerin okul tükenmişlik düzeyinin cinsiyetlerine göre duyarsızlaşma ($t=7.742$; $p<.05$) alt boyutunda anlamlı şekilde farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre, duyarsızlaşma alt boyutunda erkeklerin kadınlara oranla anlamlı derecede daha fazla tükenmişlik yaşadıkları görülmektedir.

Akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t- testi ile incelendiğinde kendinden şüphe ($t=3.383$; $p<.05$), karşılaştırma ($t= 2.498$; $p<.05$) ve idealleştirme ($t=2.789$; $p<.05$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, tüm alt boyutlarda kızların erkeklere oranla daha fazla akademik mükemmeliyetçilik gösterdikleri görülmektedir.

b. Üniversite Öğrencilerinin Yaşa Göre Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Üniversite Öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Okul Tükenmişlik Ölçeği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeğine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

MTE-ÖF		Gruplar	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Tükenme	Grup İçi		9.235	3	3.078		
	Gruplar arası		144.753	172	.842	3.658	.014
	Toplam		153.987	175			
Duyarsızlaşma	Grup İçi		7.056	3	2.352		
	Gruplar arası		182.134	172	1.059	2.221	.087
	Toplam		189.190	175			
Yetkinlik	Grup İçi		8.407	3	2.802		
	Gruplar arası		95.763	172	.557	5.033	.002
	Toplam		104.170	175			
AMÖ		Gruplar	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Kendinden şüphe	Grup İçi		7.858	3	2.619		
	Gruplar arası		152.341	172	.886	2957	.034
	Toplam		160.199	175			
Karşılaştırma	Grup İçi		9.256	3	3.085		
	Gruplar arası		141.557	172	.823	3749	.012
	Toplam		150.813	175			
İdealleştirme	Grup İçi		13.559	3	4.520		
	Gruplar arası		132.148	172	.768	5883	.001
	Toplam		145.706	175			

Tablo 3'te bulunan varyans analizi sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin yaşları ile tükenmişlik alt boyutlarından tükenme ($p=.014$; $p<.05$) ve yetkinlik ($p=.002$; $p<.05$) alt boyutunda almış oldukları puanlar açısından anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farkın kaynağını araştırmak için verilere Post Hoc Test olarak

Tukey, HSD testi uygulanmıştır. Buna göre 18-20 yaş ile 27 yaş üstü tükenme puanları, 21-23 yaş ile 27 yaş üstü ve 18-20 yaş ve 27 yaş üstü yetkinlik puanları ile anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Akademik mükemmeliyetçiliğin yaşa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında tüm alt boyutlarda yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farkın kaynağını araştırmak için verilere Post Hoc Test olarak Tukey, HSD testi uygulanmış ve elde edilen verilere göre kendinden şüphe, karşılaştırma ve idealleştirme alt boyutlarında 18-20 yaş ile 21-23 yaş ve 21-23 yaş ile 27 yaş üstü arasında akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur.

c. Üniversite Öğrencilerinin Okudukları Üniversite Türüne Göre Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin okudukları üniversite türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Okudukları Üniversite Türüne Göre Okul Tükenmişlik Ölçeği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeğine İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Değişkenler	Üniversite Türü	n	\bar{X}	Ss	t	p
MTE-ÖF	Tükenme	Vakıf	110	2.9386	.92876	-.134	.893
		Devlet	66	2.9583	.96035		
	Duyarsızlaşma	Vakıf	110	2.5636	108.124	-.706	.481
		Devlet	66	2.6780	.97049		
	Yetkinlik	Vakıf	110	2.3886	.78954	-2.278	.024
		Devlet	66	2.6591	.71473		
AMÖ	Kendinden şüphe	Vakıf	110	2.9860	.90852	-.609	.543
		Devlet	66	2.4795	.92444		
	Karşılaştırma	Vakıf	110	2.3067	.97781	-.481	.631
		Devlet	66	1.9386	.92521		
	İdealleştirme	Vakıf	110	3.8291	.97125	.475	.635
		Devlet	66	3.4269	.85745		

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin okul tükenmişlik düzeylerinin okudukları üniversite türüne göre yetkinlik ($t=-2.278$; $p<.05$) alt ölçek puanında anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yetkinlik alt boyutunda devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin vakıf üniversitesinde okuyan öğrencilere oranla anlamlı derecede daha yetkin hissettikleri görülmektedir.

Akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin üniversite türüne göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

d. Üniversite Öğrencilerinin Sınıf düzeylerine Göre Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ANOVA testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Okul Tükenmişlik Ölçeği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeğine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

MTE-ÖF	Gruplar	Kareler Toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortalaması	F	p
Tükenme	Grup İçi	1.321	5	.264		
	Gruplar arası	152.666	170	.898	.294	.916
	Toplam	153.987	175			
Duyarsızlaşma	Grup İçi	10.161	5	2.032		
	Gruplar arası	179.029	170	1.053	1.930	.092
	Toplam	189.190	175			
Yetkinlik	Grup İçi	3.930	5	.786		
	Gruplar arası	100.240	170	.590	1.333	.253
	Toplam	104.170	175			
<hr/>						
AMÖ						
Kendinden şüphe	Grup İçi	1.682	5	.336		
	Gruplar arası	158.517	170	.932	.361	.875
	Toplam	160.199	175			
Karşılaştırma	Grup İçi	2.561	5	.512		
	Gruplar arası	148.252	170	.872	.587	.710
	Toplam	150.813	175			
İdealleştirme	Grup İçi	4.049	5	.810		
	Gruplar arası	141.658	170	.833	.972	.437
	Toplam	145.706	175			

Okul tükenmişliğinin sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğinin incelendiği ANOVA testi sonuçlarına bakıldığında okul tükenmişliği ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Akademik mükemmeliyetçilik sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde ise tüm alt boyutlarda akademik mükemmeliyetçilik ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir fark yoktur.

e. Üniversite Öğrencilerinin Çalışma Durumlarına Göre Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile İlgili Bulgular

Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin çalışma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Çalışma Durumlarına Göre Okul Tükenmişliği Ölçeği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Ölçeğine İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçekler	Değişkenler	Çalışma Durumu	n	\bar{X}	Ss	t	p
MTE-ÖF	Tükenme	Evet	37	3.0811	1.04092	.985	.326
		Hayır	139	2.9101	.90940		
	Duyarsızlaşma	Evet	37	2.8041	1.11045	1.303	.194
		Hayır	139	2.5540	1.01785		
	Yetkinlik	Evet	37	2.1757	.73093	-2.845	.005
		Hayır	139	2.5737	.76284		
AMÖ	Kendinden şüphe	Evet	37	2.7297	1.06164	-.659	.511
		Hayır	139	2.8465	.92949		
	Karşılaştırma	Evet	37	1.8986	.79377	-2.152	.033
		Hayır	139	2.2644	.94876		
	İdealleştirme	Evet	37	3.5315	1.09279	-1.257	.210
		Hayır	139	3.7434	.85721		

Tablo 6 incelendiğinde, öğrencilerin okul tükenmişlik düzeyinin çalışma durumlarına göre yetkinlik ($t=-2.845$; $p<.05$) alt ölçek puanında anlamlı farklılaşmaların olduğu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yetkinlik alt boyutunda bir işte çalışmayanların çalışanlara oranla anlamlı derecede daha yetkin hissettikleri görülmektedir.

Akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin çalışma durumuna göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem t- testi ile incelendiğinde karşılaştırma ($t=-2.152$; $p<.05$) alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre karşılaştırma alt boyutunda bir işte çalışmayanların çalışanlara oranla daha fazla akademik mükemmeliyetçilik gösterdikleri görülmektedir.

3. Üniversite Öğrencilerinin Okul Tükenmişliği ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin Okul Tükenmişlikleri ve Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayıları Sonuçları

		MTE-ÖF	AMÖ
Okul Tükenmişliği	Pearson Correlation	1	-.033
Akademik Mükemmeliyetçilik		-.033	1

Tablo 7 incelendiğinde, okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi test sonuçlarına göre değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir ($p=.667$; $p>.05$).

4. Üniversite Öğrencilerinin Akademik Mükemmeliyetçilik Düzeylerinin Okul Tükenmişliklerini Yordamasına İlişkin Bulgular

Okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından regresyon analizi yapılmamıştır.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile okul tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın ilk alt problemde öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik ve okul tükenmişlik düzeyleri incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik alt boyutundan orta düzeyde puan aldıkları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin tükenmişlik seviyelerinin, duyarsızlık boyutlarının ve yetkinlik durumlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Akademik

mükemmeliyetçilik alt boyutlarına bakıldığında öğrencilerin karşılaştırma alt boyutunda düşük, kendinden şüphe alt boyutundan orta, idealleştirme alt boyutunda ise yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde öğrencilerin akademik mükemmeliyetçilik ve okul tükenmişlik düzeylerinin demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, okudukları üniversitenin türü, sınıf düzeyi, çalışma durumu) göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde kadın ve erkek öğrencilerin okul tükenmişlik düzeylerinin cinsiyetlerine göre duyarsızlaşma alt boyutunda farklılaştığı ortaya çıkmış, erkeklerin kızlara oranla duyarsızlaşma alt boyutunda anlamlı derecede daha fazla tükenmişlik yaşadıkları görülmüştür. Elde edilen bulgulara benzer olarak Seçer'in (2015) yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin okul tükenmişlik puanları arasında cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmış ve duyarsızlaşma alt boyutunda erkeklerin kızlara göre anlamlı düzeyde daha fazla tükenmişlik yaşadıkları bulunmuştur. Tansel'in (2015) yapmış olduğu çalışmada da cinsiyet değişkenine göre okul tükenmişlik ölçeğinden alınan puanlar değerlendirildiğinde, tükenme ve duyarsızlaşma alt ölçeklerinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla tükenmişlik ve duyarsızlaşma yaşadıkları görülmüştür.

Akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin cinsiyet değişkenine göre kendinden şüphe, karşılaştırma ve idealleştirme alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, tüm alt boyutlarda kadınların erkeklere oranla daha fazla akademik mükemmeliyetçilik gösterdikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara benzer olarak Yüce ve Koç'un (2021) yapmış oldukları çalışmada Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri incelenmiş ve kendinden şüphe, karşılaştırma, idealleştirme alt boyutlarında kadınların erkeklere oranla daha fazla akademik mükemmeliyetçilik gösterdikleri görülmüştür. Kadınların akademik görevleri yerine getirmede daha titiz ve çok boyutlu düşünerek hareket ettikleri bilinmektedir. Kadınların genel olarak daha detaycı bir düşünce yapısına sahip olmalarından dolayı mükemmeliyetçi bir tavır sergiledikleri düşünülmektedir (Yüce ve Koç, 2021).

Öğrencilerin okul tükenmişlik düzeylerinin okudukları üniversite türüne göre yetkinlik alt ölçek puanında anlamlı farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre, devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin vakıf üniversitesinde okuyan öğrencilere oranla anlamlı derecede yetkin hissettikleri görülmektedir. Akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin üniversite türüne göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Literatürde okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçiliği okul türüne göre inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Okul tükenmişliğinin sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği incelendiği okul tükenmişliği ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Elde edilen bulgulardan farklı olarak Seçer'in (2015) yapmış olduğu çalışmada sınıf düzeyi açısından üniversite öğrencilerinin okul tükenmişlik puanlarının duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrenim görülen sınıf düzeyine göre hem duygusal tükenmişlik hem de duyarsızlaşma anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Sınıf düzeyi yükseldikçe duygusal tükenmişliğin de yükseldiği ve 4-5. sınıfların duygusal tükenmişliklerinin ve duyarsızlaşmalarının 1, 2 ve 3. sınıflara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu söylenebilir. Çalışmadan farklı olarak İn ve Kula'nın (2019) üniversite öğrencilerinin tükenmişlik ve yaşam doyumunun incelenmesi amacıyla yapmış oldukları çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin duygusal tükenme, dördüncü sınıf öğrencilerinin ise duyarsızlaşma alt boyutunda daha fazla tükenmişlik yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Akademik mükemmeliyetçiliğin sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde ise tüm alt boyutlarda akademik mükemmeliyetçilik ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin yaşlarına göre akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ve okul tükenmişlikleri incelendiğinde üniversite öğrencilerinin yaşları ile tükenmişlik alt boyutlarından tükenme ve yetkinlik alt boyutunda almış oldukları puanlar açısından anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bulgulara göre 18-20 yaş arasındaki öğrencilerin 27 yaş ve üstü öğrencilerden daha fazla tükenmişlik hissettikleri ve 18-20 yaş ve 21-23 yaş arasındaki öğrencilerin kendilerini 27 yaş ve üstü öğrencilerden daha yetkin gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucundan farklı olarak Tansel'in (2015) yapmış olduğu çalışmada 27 yaş ve üstü olan öğrencilerin kendilerini, 18-20 yaş, 21-23 yaş ve 24-26 yaş arasında bulunan öğrencilere göre daha yetkin hissettikleri görülmüştür.

Akademik mükemmeliyetçiliğin tüm alt boyutlarda yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmektedir. Elde edilen verilere göre 21-23 yaş arasındaki öğrencilerin 18- 20 yaş ve 27 yaş üstü öğrencilerden kendinden şüphe,

karşılaştırma ve duyarsızlaşma alt boyutlarında ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yüce ve Koç'un (2021) yapmış olduğu Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin yaşlarına göre akademik mükemmeliyetçilik düzeylerinin incelendiği çalışmada karşılaştırma ve idealleştirme alt boyutlarında anlamlı fark tespit edilemezken; kendinden şüphe ve toplam mükemmeliyetçilik puanında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde yapılan çalışmalarda benzer bulgulara ulaşıldığı görülmüştür (Büyükbayraktar, 2011; Çağatayalp-Özdin, 2019; Oran-Pamir, 2008).

Öğrencilerin okul tükenmişlik düzeyi çalışma durumlarına göre yetkinlik alt ölçek puanında anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, yetkinlik alt boyutunda bir işte çalışmayanların çalışanlara oranla daha yetkin hissettikleri görülmektedir. Literatür incelendiğinde Küçüksüleymenoğlu ve Onuray-Eğilmez'in (2013) üniversite öğrencileri ile yürütmüş oldukları çalışmada bir işte çalışan öğrencilerin çalışmayanlara kıyasla daha az tükenmiş hissettikleri sonucuna varılmış ve bu durum bir işte çalışan öğrencilerin farklı ortamlara girip yeni insanlar tanımaları ve yaptıkları işten maddi kazanç sağlayarak ekonomik olarak kendilerini güçlü hissetmeleri ile açıklanmıştır. Bizim çalışmamızda bir işte çalışmayanların çalışanlara oranla daha yetkin hissetmeleri ise okul ortamından iş sebebiyle uzak kalmaları ile açıklanabilir. Akademik mükemmeliyetçilik düzeyinin karşılaştırma alt boyutunda çalışma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre karşılaştırma alt boyutunda bir işte çalışmayanların çalışanlara oranla daha fazla akademik mükemmeliyetçilik gösterdikleri görülmektedir.

Çalışmanın üçüncü alt probleminde öğrencilerin okul tükenmişlikleri ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş ve anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmüştür. Çalışmadan farklı olarak Zhang, Gan ve Cham'ın (2007) yapmış oldukları çalışmada mükemmeliyetçiliğin uyumsuz yönlerinin tümünün, tükenmişlik semptomlarıyla pozitif olarak ilişkili olduğu, uyum bozucu mükemmeliyetçiliğin tükenmişliği artırdığı görülmüştür.

Okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığından regresyon analizi yapılmamıştır. Sonuç olarak üniversite öğrencilerinde akademik mükemmeliyetçiliğin okul tükenmişliği üzerinde etkisi olmadığı söylenebilir. Bu noktada anlamlı bir farklılığın görülmemesinin nedeni standartların yükselmesinin bir taraftan kişinin motivasyonunu artırabilmesi ile açıklanabilir (Rice vd., 2007).

6. ÖNERİLER

Araştırmanın bulguları ışığında aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin okul tükenmişlikleri ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında ilişki bulunmamıştır. Ancak yapılan çalışmalar mükemmeliyetçilik ile okul tükenmişliği arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Bu nedenle bu iki değişken farklı örneklem grupları üzerinde yeniden çalışılabilir.
2. Bunun yanı sıra okul tükenmişliği ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri ile ilişkili olabilecek algılanan aile tutumu, okula uyum, akademik başarı, anne- baba eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik düzey gibi bazı değişkenler dahil edilerek çalışma tekrarlanabilir. Ayrıca bu çalışmada üniversite öğrencilerinin okul tükenmişlikleri ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri nicel araştırma yöntemi ile incelenmiştir. Öğrencilerin okul tükenmişliklerine sebep olan nedenleri daha iyi anlayabilmek, akademik mükemmeliyetçilik düzeylerini etkileyen unsurları tespit edebilmek adına nitel araştırma yöntemleri kullanılabilir.

7. BEYAN

Araştırma ve Yayın Etiği: Yapılan çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni Beyanı:

Kurul adı = Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Karar tarihi= 13/09/2023

Belge sayı numarası= 27/ 18

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı: 1. yazar katkı oranı: %55, 2. yazar katkı oranı: %45.

Çıkar Çatışması Beyanı: Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

8. KAYNAKÇA

- Aypay, A. (2011). İlköğretim II. kademe öğrencileri için okul tükenmişliği ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 511-527.
- Aypay, A., & Eryılmaz A. (2011). Relationships of high school student's subjective well-being and school burnout. *International Online Journal of Educational Sciences*, 3(1), 181-199.
- Aytekin, P., & Ay, C. (2015). Hedonik tüketim ve anlık satın alma: İzmir ilinde bir araştırma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 141-156.
- Bilge, F., Tuzgöl Dost, M., & Çetin, B. (2014). Factors affecting burnout and school engagement among high school students: Study habits, self-efficacy beliefs, and academic success. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 14(5), 1721-1727. doi: 10.12738/estp.2014.5.1727.
- Boyacı, M., & Özhan, M. B. (2021). Üniversite içinde okul tükenmişliği: Psikolojik sağlamlık, umut ve pozitifliğin rolü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(2), 1178-1198. doi: 10.37217/tebd.896692
- Büyükbayraktar, Ç. (2014). *Üniversite öğrencilerinde mükemmeliyetçilik ve öfke ilişkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi.
- Cengiz, S. (2022). *Akademik mükemmeliyetçilik ve ebeveyn tutumu ile okul tükenmişliği arasındaki ilişkide azim, akademik öz yeterlik ve yılmazlığın çoklu aracılığı: Boylamsal bir çalışma*. Yayınlanmamış doktora tezi.
- Çapri, B., Gündüz, B., & Gökçakan, Z. (2011). Maslach tükenmişlik envanteri-öğrenci formu'nun (MTE-ÖF) Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 134-147.
- Çapri, B., & Yedigöz-Sönmez, G. (2013). Lise öğrencilerinin tükenmişlik puanlarının sosyodemografik değişkenler, psikolojik belirtiler ve bağlanma stilleri açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 10(2), 194-218.
- Çağatay İn, E., & Şanlı Kula, K. (2020). Üniversite öğrencilerinin tükenmişlik ve yaşam doyumunun incelenmesi: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 403-442. doi: 10.19171/uefad.679322
- Çağatayalp-Özdin, G. (2019). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin mükemmeliyetçilik ve özgeçicilik düzeylerinin psikolojik iyi oluş düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi.
- Demir, M. (2015). *Okul tükenmişliğinin yordanmasında sınav kaygısı ve akademik başarının etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi.
- Freudenberger, Herbert J. (1974). Staff burn-out. *Journal of Social Issues*, 30(1), 159-165.
- Farber, B. A. (2000). Treatment for different types of teacher burnout. *Journal of Clinical Psychology*, 56(5), 675-689.
- Güçlü, C. (2022). *Üniversite öğrencilerinde çalışma bağlılığı, yılmazlık, öz düzenleme ve okul tükenmişliğinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi.
- Grayson, J. L., & Alvarez, H. K. (2008). School climate factors relating to teacher burnout: A mediator model. *Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies*, 24, 1349-1363.
- Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology: A Journal of Human Behavior*, 15(1), 27-33.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi* (21. baskı). Ankara: Nobel.
- Küçüksüleymanoğlu, R., & Eğilmez, H. O. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri: Uludağ üniversitesi örneği. *The journal of academic social science studies*, 6(3). doi: 10.9761/JASSS_734
- Lazarsfeld, S. (1991). The courage for imperfection. *Individual Psychology: Journal of Adlerian Theory, Research & Practice*, 47(1), 93-96.
- Limburg, K., Watson, H. J., Hagger, M. S., & Egan, S. J. (2017). The relationship between perfectionism and psychopathology: A meta-analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 73(10), 1301-1326. doi: 10.1002/jclp.22435

- Maslach, C., & Jackson, S. E. (1981). The measurement of experienced burnout. *Journal of Occupational Behavior*, 73, 81-100.
- Odacı, H., Kalkan, M., & Çıkrıkçı, Ö. (2017). Akademik mükemmeliyetçilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 353-366.
- Oran-Pamir, Ç. (2008). *Lise öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeyleri ile anne baba tutumları arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Muğla Üniversitesi.
- Rice, K. G., Ray, M. E., Davis, D. E., DeBlaere., C., & Ashby, J. S. (2015). Perfectionism and longitudinal patterns of stress for STEM majors: Implications for academic performance. *Journal of Counseling Psychology*, 62(4), 718-731. doi: 10.1037/cou0000097
- Seçer, İ. (2015). Üniversite öğrencilerinde okul tükenmişliği ile psikolojik uyumsuzluk arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(1), 81-99.
- Tansel, B. (2015). Üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(2), 241-268.
- Yang, H.-J., & Farn, C. K. (2005). An investigation the factors affecting MIS student burnout in technical-vocational college. *Computers in Human Behavior*, 21(6), 917-932. doi: 10.1016/j.chb.2004.03.001
- Yeni-Palabıyık, P. (2014). A study of Turkish high school students' burnout and proficiency levels in relation to their sex. *Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language)*, 8(2), 169-177.
- Yüce, M., & Koç, K. (2021). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerileri ile akademik motivasyon ve akademik mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Zhang, Y., Gan, Y., & Cham, H. (2007). Perfectionism, academic burnout and engagement among Chinese college students: A structural equation modeling analysis. *Personality and Individual Differences*, 43, 1529-1540. doi: 10.1016/j.paid.2007.04.010

9. EXTENDED ABSTRACT

The concept of burnout, which has been frequently discussed in psychology-related fields in recent years, is defined as "the failure, wear and tear of the individual due to excessive strain of energy, strength and resources" (Freudenberg, 1974, p. 159). Although the concept of burnout is often associated with business life, it is not a condition seen only in employees. Studies show that burnout is a concept that can also be encountered in the field of education (Bilge, Tuzgöl Dost & Çetin, 2014; Boyacı & Özhan, 2018; Çapri & Yedigöz Sönmez, 2013; Yeni Palabıyık, 2014). School is a process that constitutes a large part of life, and students encounter many positive and negative situations throughout their school life. Psychological factors such as course load, stress and low motivation encountered in the school environment and education process lead to emotional exhaustion of students (Yang & Farn, 2005). Since various difficulties are encountered at every stage of education, school burnout can occur at every stage. For this reason, understanding the sources that cause burnout and their psychological effects is very important for both student health and the functionality of the education system (Grayson & Alvarez, 2008, p. 1361). When the national literature was examined, it was seen that the relationship between school burnout and many environmental and personal factors was examined. Subjective well-being (Aypay & Eryılmaz, 2011), stress and perfectionism (Çam, Deniz & Kurnaz, 2014), work commitment, resilience and self-regulation (Güçlü, 2022), psychological resilience (Boyacı & Özhan, 2021), psychological maladjustment (Seçer, 2015) are some of the variables discussed.

Academic perfectionism is also one of the personal factors affecting school burnout. Academic perfectionism is defined as the individual setting difficult academic goals for himself and expecting an unrealistic academic success (Odacı, Kalkan & Çıkrıkçı, 2017, p. 354), and it is thought that these unrealistic expectations may increase the difficulties experienced by the individual in his academic life. When the studies were examined, Limburg et al. (2017) linked academic perfectionist students' efforts to achieve the best results by setting high standards with burnout. Similarly, as a result of Cengiz's (2022) study to examine the academic perfectionism levels of university students, it was observed that there was a low-level, positive significant relationship between school burnout and academic perfectionism. When the literature was examined, a limited number of studies were found that examined the variables of school burnout and academic perfectionism seen in university students together. Examining the factors affecting school burnout, which is considered a serious problem that may cause students to lose interest

in school and school activities, decrease their academic success, and have difficulty achieving their goals, is important for students' academic functionality. In this study, which was conducted to examine the relationship between university students' academic perfectionism levels and school burnout levels, the relational screening model, one of the quantitative research methods, was used. The study group of the research consists of 176 students, 57 of whom are male and 119 of whom are female. Personal Information Form, Maslach Burnout Inventory-Student Form and Academic Perfectionism Scale were used as data collection tools in the study.

In the second sub-problem of the research, it was examined whether students' academic perfectionism and school burnout levels differ significantly according to demographic variables (gender, age, type of university they study at, class level, employment status). When the findings were examined, it was seen that boys experienced significantly more burnout in the depersonalization sub-dimension than girls. There is a statistically significant difference in the self-doubt, comparison and idealization sub-dimensions of academic perfectionism level according to gender variable. According to the findings, it is seen that women show more academic perfectionism than men in all sub-dimensions. It was revealed that students' school burnout levels showed significant differences in the competency subscale score depending on the type of university they studied. According to the findings, it is seen that students studying at a state university feel significantly more competent than students studying at a foundation university. When examining whether the level of academic perfectionism differs according to university type, there is no statistically significant difference. There was no significant difference between school burnout and academic perfectionism and grade level. When students' academic perfectionism levels and school burnout are examined according to their ages, a significant difference is seen in terms of the age of university students and the scores they received in the exhaustion and competence sub-dimensions of burnout sub-dimensions. There is a significant difference according to age in all sub-dimensions of academic perfectionism. Students' school burnout levels differ significantly in the competency subscale score according to their employment status. According to the findings, it is seen that those who are not working feel more competent than those who are working in the competence sub-dimension. There is a statistically significant difference in the comparison sub-dimension of academic perfectionism level according to working status. According to the findings, it is seen that in the comparison sub-dimension, those who are not working show more academic perfectionism than those who are working.

In the third sub-problem of the study, the relationship between students' school burnout and academic perfectionism levels was examined and it was found that there was no significant relationship. As a result, it can be said that academic perfectionism has no effect on school burnout in university students. However, when the literature is examined, studies show that there is a relationship between perfectionism and school burnout. Therefore, it may be recommended to re-study these two variables on different sample groups.